

**KEKAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS PRETKORUPCIJAS STRATĒGIJA
2019.-2022.gadam**

Ķekava, 2018

SATURA RĀDĪTĀJS

Stratēģijā lietoto terminu skaidrojums	3
IEVADS	4
1. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS KORUPCIJAS NOVĒRŠANĀ ĶEKAVAS NOVADA PAŠVALDĪBĀ	4
1.1. Atbildīgās institūcijas un tiesiskais regulējums	4
1.2. Pašvaldības Institūciju veiktie pasākumi korupcijas novēršanā 2015.-2017.gadā	7
2. ĶEKAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS PRETKORUPCIJAS STRATĒGIJAS 2019.-2022.GADAM MĒRKIS UN APAKŠMĒRKI	9
3. ĶEKAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS PRETKORUPCIJAS STRATĒGIJAS APAKŠMĒRKI	9
3.1. Izveidot vienotu korupcijas novēršanas sistēmu Pašvaldībā	9
3.2. Nodrošināt lietderīgu un likumīgu rīcību ar Pašvaldības mantu	11
3.3. Mazināt riskus Pašvaldības Institūciju publiskajos iepirkumos	11
3.4. Pilnveidot cilvēkresursu vadību un mazināt amatpersonu interešu konflikta iespējamību Pašvaldībā	12
4. STRATĒGIJAS IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA	13
5. STRATĒGIJAS SASAISTE AR TIESĪBU AKTIEM UN ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	13

Stratēģijā lietoto terminu skaidrojums

Atzinums – dokuments, ko izstrādā Ķekavas novada pašvaldības iestādes “Ķekavas novada pašvaldība “Centrālā administrācija”” iekšējais auditors (turpmāk-iekšējais auditors) par veikto pārbaudi un kas satur konstatējumus, secinājumus un priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai korupcijas novēršanas jautājumos Institūcijā.

Korupcijas risks – varbūtība, ka kāds no Institūcijas darbiniekiem, kuram uzticēta vara vai atbildība noteiktu pilnvaru ietvaros, ar nodomu vai bez nodoma rīkosies savu vai citas personas materiālo interešu labā, gūstot sev vai nodrošinot citiem nepienākošos labumus, nodarot kaitējumu Pašvaldības Institūcijai, Pašvaldībai.

Korupcijas novēršanas sistēma – savstarpēji saistīti elementi, kuru uzdevums ir mazināt iespējamos korupcijas riskus Pašvaldībā, kopums.

Korupcijas risku pārvaldība – pasākumu kopums, kas paredz regulāru korupcijas risku identificēšanu, novērtēšanu, prioritāšu noteikšanu, rīcību korupcijas risku mazināšanai (vai novēršanai) plānošanu un ieviešanu, risku mazināšanas (vai novēršanas) pasākumu pārskatīšanu un risku mazināšanas (vai novēršanas) pasākumu rezultātu novērtēšana

Korupcijas risku zona – Institūciju funkcijas un uzdevumi, kurus īstenojot, pastāv lielāka varbūtība, ka tiks veiktas koruptīvas darbības.

Rezultatīvais rādītājs – rezultāta pazīme, kas nodrošina iespējamu objektīvu mēriju, kuru var izteikt kā skaitlisku vērtību vai arī kā vārdu savienojumu, kas norāda rezultatīvo rādītāju veidu (piemēram, izdots iekšējais tiesību akts; veikti grozījumi iekšējā tiesību aktā, apmācīti 20 darbinieki).

Realizācijas plāns – dokuments, kurā noteikts pasākumu kopums Stratēģijas izpildei.

Institūcija – Ķekavas novada domes izveidotas iestādes, aģentūras un kapitālsabiedrības.

Institūcijas vadītājs – Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona (kapitālsabiedrībā – valde vai valdes pilnvarota persona).

Pretkorupcijas pasākumi – pasākumu kopums, kuru mērķis ir novērst korupcijas iespējas Institūcijās, Pašvaldībā.

Pretkorupcijas stratēģija – plānošanas dokuments, kas nosaka darbības un attīstības virzienus korupcijas novēršanai Pašvaldībā.

Pašvaldība – Ķekavas novada pašvaldība.

Vadlīnijas – Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 31.01.2018. vadlīnijas “Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”.

IEVADS

Stratēģija 2019.-2022.gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas izstrādāts saskaņā ar Ķekavas novada domes 21.02.2016. saistošiem noteikumiem Nr. 9/2016 “Ķekavas novada pašvaldības nolikums” un saskaņā ar Ministru kabineta 17.10.2017. noteikumiem Nr.630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcija”.

Ķekavas novada domes 26.07.2018. iekšējo noteikumu “Korupcijas novēršanas sistēmas organizācijas un kontroles veikšanas kārtība Ķekavas novada pašvaldībā” (apstiprināti ar Ķekavas novada domes 26.07.2018. sēdes lēmumu Nr.24 /protokols Nr.17/) 4.punktā noteikts, ka korupcijas novēršanas sistēmas pārraudzību Pašvaldībā veic Ķekavas novada domes Finanšu komiteja, savukārt šo noteikumu 5.2.apakšpunktā noteikts, ka Komiteja apstiprina Pretkorupcijas stratēģiju un veic tās īstenošanas pārraudzību.

Stratēģija 2019.-2022.gadam ir izstrādāta nodrošinot integrētu un vienotu Pašvaldības politiku korupcijas novēršanā.

Stratēģijas izstrādē ļemti vērā Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēs 2015.-2020.gadam (Ministru kabineta 16.07.2015. rīkojums Nr.393 “Par korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēm 2015.-2020.gadam”) ietvertie rīcības virzieni un uzdevumi korupcijas mazināšanai un to izpilde Pašvaldībā, Ministru kabineta 17.10.2017. noteikumos Nr.630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcija” noteiktās iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai Pašvaldībā.

Stratēģija nosaka Pašvaldības darbības un attīstības virzienus korupcijas novēršanas jautājumos un ir turpinājums iepriekšējā laika periodā veiktajiem atsevišķiem pretkorupcijas pasākumiem.

Stratēģijā ir norādīta informācija par atsevišķu Institūciju veiktajiem pretkorupcijas pasākumiem korupcijas novēršanā 2014.-2017.gadā, par Stratēģijas realizācijā iesaistītām pusēm, kā arī norādīti sasniedzamie rezultāti korupcijas novēršanai Pašvaldībā laika periodā no 2019.gada līdz 2022.gadam.

Stratēģija izstrādāta saskaņā ar starptautiskajiem un nacionālajiem tiesību aktiem, kā arī saskaņā ar Ķekavas novada pašvaldības iekšējiem tiesību aktiem.

1. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

1.1. Atbildīgās institūcijas un tiesiskais regulējums

Likuma “Par pašvaldībām” 22., 23.pantā noteikts, ka pašvaldības domes darbs notiek sēdēs un pastāvīgās komitejās un domes darba organizāciju nosaka attiecīgās pašvaldības nolikums, kas izstrādāts saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām”.

Ķekavas novada domes 21.02.2016. saistošie noteikumi Nr. 9/2016 “Ķekavas novada pašvaldības nolikums” (turpmāk – Nolikums) nosaka iedzīvotājiem pārskatāmu Pašvaldības pārvaldes organizāciju, lēmumu pieņemšanas kārtību, iedzīvotāju tiesības vietējā pārvaldē, kā arī citus pašvaldības darba organizācijas jautājumus ar mērķi tuvināt pārvaldi Pašvaldības pakalpojumu saņēmējiem. Nolikuma 43.15.apakšpunktā noteikts, ka Ķekavas novada domes Finanšu komiteja (turpmāk – Komiteja) apstiprina Pašvaldības pretkorupcijas stratēģiju, realizācijas plānu un īsteno to pārraudzību, kā arī veic Pašvaldības iestāžu, struktūrvienību, aģentūru un pašvaldības kapitālsabiedrību sagatavoto rīcības plānu korupcijas risku mazināšanai izvērtēšanu un to īstenošanas pārraudzību.

Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Likums) 20.panta pirmajā daļā noteikts, ka publiskas personas institūcijas vadītājam ir pienākums atbilstoši savai kompetencei nepieļaut, lai šajā institūcijā strādājošās valsts amatpersonas nonāktu interešu konflikta situācijā un šādā situācijā īstenotu valsts amatpersonas amata pilnvaras, savukārt Likuma 20.panta trešajā daļā noteikts, ka publiskas personas institūcijas vadītājam šajā Likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā ir pienākums izlemt jautājumu par valsts amatpersonas iespējamo amata savienošanu ar citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi.

Likuma 20.panta astotajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets izdod noteikumus par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā.

17.10.2017. stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi), kas izdoti saskaņā ar likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 20. panta astoto daļu.

Ministru kabineta noteikumu 1. un 3.punktā noteikts, ka tie nosaka iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas riska novēršanai publiskas personas institūcijā un institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nodrošina iekšējās kontroles sistēmas korupcijas riska novēršanai (turpmāk – sistēma) izveidi, pilnveidošanu un uzturēšanu.

Ministru kabineta noteikumu 8.3.1.-8.3.3. apakšpunktos noteikts, ka iekšējos normatīvajos aktos nosaka:

- kārtību, kā darbiniekiem ir jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem (tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām), ietverot pasākumus, lai nodrošinātu ziņotāja anonimitāti un aizsardzību;
- kārtību, kādā institūcijas valsts amatpersonas paziņo par savu atrašanos interešu konflikta situācijā, kā arī kārtību, kādā interešu konflikta situācijā esošās valsts amatpersonas funkcijas nodod izpildei citai valsts amatpersonai;
- amatu savienošanas atļauju izsniegšanas kārtību, tai skaitā nosakot šo atļauju pārskatīšanas kārtību, izvērtējot, vai nav mainījusies tiesiskie un faktiskie apstākļi, kuri pastāvēja atļaujas izsniegšanas brīdī, un vai valsts amatpersonas konkrētā amatu savienošana joprojām nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.

Ministru kabineta noteikumu 4.punktā noteikts, ka Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var izveidot iekšējās kontroles struktūrvienību vai pilnvarot kādu institūcijas struktūrvienību vai darbinieku veikt šīs darbības.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu vienotu izpildi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijās, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izveidotā darba grupā tika izstrādātas Vadlīnijas, kas nodrošina Eiropas ekonomiskās sadarbības organizācijas rekomendāciju un Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēs 2015.-2020.gadam iekļauto uzdevumu izpildi.

Vadlīniju mērķis ir sniegt ieteikumus, metodisku palīdzību un piemērus publiskas personas institūcijām iekšējās kontroles sistēmas korupcijas riska novēršanai izveidei, pilnveidošanai un uzturēšanai. Vadlīnijas ir publiski pieejamas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB) mājaslapā internetā.

Vadlīnijās norādīts, ka institūcijas vadītājs nodrošina korupcijas novēršanas sistēmas izveidi, pilnveidošanu un uzturēšanu, savukārt ievērojot lietderības apsvērumus, korupcijas novēršanas sistēmas izveidei un uzraudzīšanai var pilnvarot darbinieku vai esošu struktūrvienību.

Jāatzīmē, ka Vadlīnijās norādīts, ka institūcijas pretkorupcijas pasākumu plānu, kas izstrādāts saskaņā ar šīm Vadlīnijām, var noteikt kā ierobežotas pieejamības informāciju, jo tas

atklāj detalizētu korupcijas risku analīzi un izvērtējumu, kā arī ietver konkrētus pasākumus korupcijas risku mazināšanai vai novēršanai.

Ķekavas novada domes 26.07.2018. iekšējo noteikumu "Korupcijas novēršanas sistēmas organizācijas un kontroles veikšanas kārtība Ķekavas novada pašvaldībā" (turpmāk – Iekšējie noteikumi) 1.punktā noteikts, ka iekšējie noteikumi nosaka korupcijas novēršanas sistēmas organizāciju, sistēmas pārvaldības pamatnosacījumus, darbības uzraudzības un kontroles procedūru veikšanas kārtību Ķekavas novada pašvaldībā, tās izveidotās institūcijās un iestādēs (turpmāk – Institūcijas), savukārt saskaņā ar Iekšējo noteikumu 19.punktu Institūciju funkciju un uzdevumu iespējamam korupcijas risku novērtējumam, korupcijas riskam pakļauto amatu novērtējumam un pretkorupcijas pasākumu plānam (pretkorupcijas pasākumu plāna izpildei) ir noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

Iekšējo noteikumu 2., 3.punktā un 3.1.-3.3.apakšpunktos noteikts, ka Korupcijas novēršanas sistēmas uzraudzību un tās pilnveidošanu Pašvaldībā, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, veic Ķekavas novada domes priekšsēdētājs:

- sniedz vadlīnijas Pretkorupcijas stratēģijas un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna izstrādei;
- apstiprina kārtējā gada Institūciju pretkorupcijas pasākumu plāna izpildes izvērtēšanas grafiku;
- uzdod iekšējam auditoram veikt pārbaudes Institūcijās.

Komiteja saskaņā ar Iekšējo noteikumu 5.punkta apakšpunktiem:

- organizē Pretkorupcijas stratēģijas un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna izstrādi;
- apstiprina Pretkorupcijas stratēģiju un veic tās īstenošanas pārraudzību;
- apstiprina Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plānu;
- apstiprina Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna izpildi;
- veic Institūciju pretkorupcijas pasākumu plānu izpildes izvērtēšanu un to īstenošanas pārraudzību;
- koordinē un pilnveido Pašvaldības un valsts pārvaldes iestāžu sadarbību korupcijas risku mazināšanai.

Saskaņā ar Iekšējo noteikumu 6., 7.punktu korupcijas novēršanas sistēmas pārvaldību un metodisko vadību Pašvaldībā veic iekšējais auditors, kurš izstrādā Pretkorupcijas stratēģijas un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna projektu un iesniedz apstiprināšanai Komitejai.

Institūcijas saskaņā ar Iekšējo noteikumu 8.punkta apakšpunktiem korupcijas novēršanas sistēmas ietvaros:

- nodrošina Pretkorupcijas stratēģijas un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna izpildi;
- atbilstoši Vadlīnijām veic Institūcijas funkciju un uzdevumu iespējamo korupcijas risku novērtējumu, identificē korupcijas riskam pakļautos amatus un nosaka pasākumus risku mazināšanai vai novēršanai, izstrādā Institūcijas pretkorupcijas pasākumu plānu un nodrošina tā izpildi;
- pēc iekšējā auditora rakstveida pieprasījuma, saskaņā ar Ķekavas novada domes priekšsēdētāja uzdevumu vai Ķekavas novada domes priekšsēdētāja apstiprināto Institūciju pretkorupcijas pasākumu plāna izpildes izvērtēšanas grafiku, iesniedz iekšējam auditoram nepieciešamo dokumentu kopijas un paskaidrojumus pārbaudes veikšanai;
- organizē vai veic darbinieku apmācību atbilstoši nepieciešamajam zināšanu līmenim (darbinieks/valsts amatpersona) korupcijas novēršanas jomā, tostarp organizē/veic zināšanu pārbaudi;
- nodrošina Komitejas lēmuma izpildi;

- sniedz priekšlikumus iekšējam auditoram Pretkorupcijas stratēģijas un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna izstrādei.

Iekšējo noteikumu 7.4.apakšpunktā noteikts, ka iekšējais auditors veic pārbaudes Institūcijās saskaņā ar Ķekavas novada domes priekšsēdētāja uzdevumu vai kārtējā gada apstiprināto Institūciju pretkorupcijas pasākumu plāna izpildes izvērtēšanas grafiku un par veiktajām pārbaudēm sniedz atzinumus.

1.2. Pašvaldības Institūciju veiktie pasākumi korupcijas novēršanā 2015.-2017.gadā

Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēs 2015.-2020.gadam (turpmāk – Pamatnostādnes) kā viens no korupcijas novēršanas un apkarošanas politikas virsmērķiem norādīts “Ievērojot labas pārvaldības un cilvēkresursu efektīvas vadības principu, nodrošināt jebkuras institūcijas vai organizācijas uzticamu darbību”, savukārt tā nodrošināšanai norādītas korupcijas un krāpšanas novēršanas un apkarošanas politikas prioritātes un tās ir:

- 1) Pārorientēt pretkorupcijas un krāpšanas apkarošanas politiku no ārējās kontroles, ko realizē kontroles institūcijas, uz resoru un institūciju iekšējo kontroli;
- 2) Panākt atklātumu publiskās pārvaldes cilvēkresursu atlasē un ētiska, motivēta, kompetenta personāla nodrošināšanu visā publiskajā pārvaldē un tiesu varā;
- 3) Veicināt sabiedrības tolerances pret korupciju mazināšanos un sabiedrības līdzdalību politikas veidošanas procesā.

ANO Pretkorupcijas konvencijas 7.pants paredz, ka katrai Dalībvalstij, kur tas ir piemēroti un saskan ar tās tiesību pamatprincipiem, jācenšas izveidot, uzturēt un stiprināt tādu sistēmu valsts ierēđu un, kur piemērojami, citu nevēlētu valsts amatpersonu pieņemšanai darbā, atalgošanai, noturēšanai darbā, atbalstīšanai un aiziešanai pensijā, kas: (a) ir balstīta uz efektivitātes un atklātības principiem un objektīviem kritērijiem, tādiem kā nopelni, taisnīgums un spējas; (b) sastāv no atbilstošām procedūrām, atlasot un apmācot personas darbam tādos valsts amatos, kas ir īpaši pakļauti korupcijas riskam, un, kur iespējams, nodrošinot šādu personu rotāciju uz citiem amatiem. Līdz ar to darbam publiskā sektora institūcijās – valsts un pašvaldības iestādēs, godīgas un atklātas atlases ietvaros būtu jāizvēlas amata prasībām kompetences un prasmju ziņā visatbilstošākais kandidāts¹.

Pamatnostādnēs kā viens no pretkorupcijas pasākumiem ir noteikts, ka Pašvaldībām ir jānodrošina informācijas pieejamība par vakantajām amata vietām pašvaldību institūcijās un jāpilnveido amata kandidātu atlases kārtība.

Laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gadam, pamatojoties uz Darba likuma 32. un 33.pantos noteiktajām prasībām, Institūcijās personāla atlases tika ievērots atklātības, taisnīguma un efektivitātes princips. Lai mazinātu riskus personāla atlases, Pašvaldības Institūcijās tika veikti šādi pasākumi:

- 21 reizi ar Institūcijas rīkojumiem tika izveidota pretendēntu atlases komisija;
 - 2 Institūcijās tika izstrādāti darbinieku atlases konkursa nolikumi, katrai atlasei;
 - 23 Institūcijās un 3 kapitālsabiedrībās informācija par vakantajām vietām tika publicēta Pašvaldības un Institūciju mājaslapās;
 - 1 kapitālsabiedrībā 27.03.2014. izdoti iekšējie noteikumi par personāla atlases kārtību.
- Kopumā Institūcijās laika periodā no 2015.-2017.gadam pieņemti 345 darbinieki, tajā skaitā:
- 2015.gadā izsludināti 109 publiskie konkursi uz vakantajām amata vietām;
 - 2016.gadā 124 publiskie konkursi uz vakantajām amata vietām;

¹ <https://likumi.lv/ta/id/275394-par-korupcijas-noversanas-un-apkarosanas-pamatnostadnem-2015-2020-gadam>
(apskatīts 05.11.2018.)

- 2017.gadā 112 publiskie konkursui un 1 iekšējais konkurss uz vakantajām amata vietām.

Informācija par vakantajām amata vietām tika/tiek publiskota Institūciju mājaslapās. Jāatzīmē, ka informācija par vakantajiem amatiem Institūcijās tika arī ievietota citos portālos (piemēram, cv.lv, lnkc.gov.lv, iksd.riga.lv, e-skola.lv, nva.gov.lv), kā arī tika publiskota facebook.lv.

Pamatnostādnēs norādīts, ka seminārus par pretkorupcijas jautājumiem valsts amatpersonas apmeklē brīvprātīgi, tāpēc nevar apgalvot, ka apmācība tiek veikta plānveidīgi un visaptveroši, nodrošinot visām valsts amatpersonām nepieciešamo zināšanu par pretkorupcijas jautājumiem apguvi, savukārt, lai nodrošinātu publisko institūciju darbinieku apmācības pretkorupcijas jautājumos, nepieciešams izveidot un ieviest tālākizglītotāju apmācības modeli, apmācot lielāko valsts un pašvaldību institūciju amatpersonas, kuras savukārt nodrošinās apmācību savās institūcijās.

2016., 2017.gadā Pašvaldībā tika pieaicināts KNAB pārstāvis, kurš nodrošināja semināra novadīšanu par korupcijas un interešu konfliktu. Uz semināru tika aicināti visu Institūciju vadītāji un darbinieki. Semināru apmeklēja aptuveni 35 darbinieki 2016.gadā un 45 darbinieki 2017.gadā.

Pamatnostādnēs norādīts, ka daudzās iestādēs ir izstrādāti un ieviesti iestāžu pretkorupcijas pasākumu plāni, citās iestādēs korupcijas riski tiek apzināti kvalitātes vadības sistēmas ietvaros vai pretkorupcijas pasākumi tiek plānoti iestādes darba plānošanas dokumentu ietvaros.

2015.gadā izstrādāja un apstiprināja pretkorupcijas pasākuma plānus šādas Institūcijas:

- 17.09.2015. Centrālā administrācija “Ķekavas novada pašvaldība”;
- 31.08.2015. SIA “Baložu komunālā saimniecība”;
- 23.09.2015. SIA “Līves 2”;
- 10.09.2015. SIA “Ķekavas sadzīves servisa centrs”;
- 24.09.2015. SIA “Ķekavas nami”;
- 10.09.2015. Ķekavas novada bāriņtiesa;
- 09.09.2015. Sociālais dienests;
- 09.09.2015. pašvaldības aģentūra “Ķekavas sociālās aprūpes centrs”;
- 08.09.2015. pašvaldības aģentūras “Ķekavas ambulance”;
- 10.09.2015. Ķekavas novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Bitīte”;
- 11.09.2015. Ķekavas novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Avotiņš”;
- 10.09.2015. Ķekavas novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Ieviņa”;
- 10.09.2015. Ķekavas novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde “Zvaigznīte”;
- 10.09.2015. Ķekavas Mūzikas skola;
- 11.09.2015. Ķekavas Mākslas skola;
- 11.09.2015. Ķekavas novada sporta skola;
- 30.10.2015. Daugmales pamatskola;
- 09.09.2015. Ķekavas vidusskola;
- 09.09.2015. Baložu vidusskola;
- 10.09.2015. Pļavniekkalna sākumskola;
- 10.09.2015. Reģionālā pašvaldības policija;

2015.gadā četrās Institūcijās pretkorupcijas pasākuma plāni netika izstrādāti. Laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam Institūcijas pretkorupcijas pasākumu plānus nav aktualizējusi.

Pamatnostādnēs, kā pasākums, kas mazina korupcijas riskus norādīts, ka reizi gadā Institūcijām ir jāveic korupcijas risku pārskatīšana un aktualizācija, attiecīgi plānojot un īstenojot pasākumus korupcijas risku ierobežošanai, novērtējot to lietderību un efektivitāti, iekļaujot korupcijas riska novēršanas pasākumus institūcijas pārvaldes procesu regulējošos dokumentos.

Laika periodā no 01.03.2015. līdz 30.08.2015. tikai SIA "Baložu komunālā saimniecība", izstrādājot pretkorupcijas pasākumu plānu identificēja korupcijas riskus un riskam pakļautos amatus, nosakot pretkorupcijas pasākumu plānā pasākumus, kas mazina korupcijas riskus kapitālsabiedrības statūtos, struktūrvienību reglamentos noteikto funkciju un uzdevumu izpildē, kurus novērsa izstrādājot iekšējos normatīvos aktus un ieviesa to izpildi SIA "Baložu komunālā saimniecība" veicamo funkciju un uzdevumu izpildē.

Pamatnostādnēs, kā pasākumus, kas mazina korupcijas riskus publiskajos iepirkumos ir norādīts, ka publisko personu institūciju vadītājiem sadarbībā ar nozares atbildīgo institūciju būtu jānodrošina tas, ka personas, kas piemēro publisko iepirkumu procedūras ir kompetentas un spēj tiesiski pareizi nodrošināt likumā paredzētās procedūras piemērošanu.

Laika periodā no 2015.-2017.gadam Pašvaldības iepirkumu komisijas locekļi ir piedalījušies 4 apmācību kursos par tēmām "Publiskie iepirkumi", Problemas un to risinājumi publiskajos iepirkumos".

Pamatnostādnēs norādīts - lai arī Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēšanas likums paredz, ka dienesta autotransports izmantojams tikai dienesta, darba, amata pienākumu pildīšanai, tomēr, atsaucoties uz likumā noteiktajiem izņēmumiem, daudzās institūcijās ar apšaubāmu pamatojumu tiek pieļauta situācija, ka dienesta transportlīdzekļi tiek regulāri izmantoti amatpersonu privātiem braucieniem, it īpaši tas attiecas uz Institūciju vadības līmeņa amatpersonām.

Ķekavas novada domes 28.07.2011. sēdē tika apstiprināti noteikumi "Kārtība, kādā tiek izmantota Ķekavas novada pašvaldības manta un finanšu resursi" un saskaņā ar tiem Pašvaldības autotransporta līdzekļos (tajā skaitā autobusos) ir uzstādītas GPS (kontroles) ierīces, tādējādi mazinot dienesta transporta līdzekļu izmantošanas iespējas personīgām vajadzībām.

2. ĶEKAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS PRETKORUPCIJAS STRATĒGIJAS 2019.-2022.GADAM MĒRKIS UN APAKŠMĒRKI

Pretkorupcijas stratēģijas mērkis:

Nodrošināt Institūciju darbiniekiem uzticētās varas godprātīgu, likumīgu izmantošanu sabiedrības interesēs, nosakot pretkorupcijas pasākumu politiku un prioritāros virzienus Pašvaldībā.

Mērķa sasniegšanai noteikti četri apakšmērķi:

1. Izveidot korupcijas novēšanas sistēmu Pašvaldībā.
2. Nodrošināt lietderīgu un likumīgu rīcību ar Pašvaldības mantu.
3. Mazināt riskus Institūciju publiskajos iepirkumos.
4. Pilnveidot cilvēkresursu vadību un samazināt amatpersonu interešu konflikta iespējamību.

3. PRETKORUPCIJAS STRATĒGIJAS APAKŠMĒRKI

3.1. Izveidot korupcijas novēšanas sistēmu Pašvaldībā.

Saskaņā ar iekšējiem noteikumiem Komiteja izvērtē un apstiprina Pretkorupcijas stratēģiju un realizācijas plānu.

Saskaņā ar iekšējo noteikumu 8.1.apakšpunktu iekšējais auditors, veicot korupcijas novēšanas sistēmas pārvaldību un metodisko vadību Pašvaldībā, izstrādā Pretkorupcijas stratēģijas (turpmāk – Stratēģija) un Pretkorupcijas stratēģijas realizācijas plāna (turpmāk – Realizācijas plāns) projektu un iesniedz apstiprināšanai Komitejai.

Pašvaldības vienotās korupcijas novēšanas sistēmas pamatā ir:

1. korupcijas risku pārvaldības sistēmas izveidošana, ieviešana un uzturēšana Institūcijās;

2. Institūciju pretkorupcijas pasākumu plānu izpildes izvērtēšana un to īstenošanas pārraudzība Komitejā;
3. darbinieku apmācība korupcijas novēršanas jautājumos.

Šobrīd Iekšējie noteikumi nosaka Sistēmas organizāciju un pārvaldības pamatnosacījumus, darbības uzraudzības un kontroles procedūru veikšanas kārtību Pašvaldībā.

Ministru kabineta noteikumu 8.3.1.apakšpunktā noteikts, ka Institūcijas vadītājs iekšējā normatīvajā aktā nosaka kārtību, kā darbiniekiem ir jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem (tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām), ietverot pasākumus, lai nodrošinātu ziņotāja anonimitāti un aizsardzību.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu 8.3.1.apakšpunktā izpildi un pilnveidotu Sistēmu Pašvaldībā, tiek plānots izdot Pašvaldības iekšējo tiesību aktu, kas reglamentēs kārtību, kādā Institūciju darbiniekiem ir jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem, tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām, ietverot pasākumus, kas nodrošinās ziņotāja anonimitāti un aizsardzību.

Lai nodrošinātu Sistēmas darbību saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos noteikto, Institūcijas vadītājam vai viņa pilnvarotai personai ir jāidentificē, jāanalizē un jānovērtē korupcijas riski, jāidentificē korupcijas riskam pakļautie amati un jānosaka pasākumi riska mazināšanai vai novēršanai, izstrādājot Institūcijas pretkorupcijas pasākumu plānu.

Pretkorupcijas pasākumu plānu izstrāde, aktualizēšana un pasākumu ieviešana ir viena no svarīgākajām pretkorupcijas pasākumu sastāvdaļām, jo tieši plānos ir noteikti konkrēti korupcijas risku mazināšanas uzdevumi, izpildes termiņi un atbildīgās personas.

Iekšējais auditors no 2019.-2022.gadam veiks pārbaudes Institūcijās un par Realizācijas plāna un Institūciju pretkorupcijas pasākumu plānu izpildi noteiktā laika posmā sniegs atzinumus Komitejai, kas vienlaicīgi kā atsevišķs pasākumus tiks norādīts Realizācijas plānā.

Institūcijas korupcijas risku identificēšanu un to novērtēšanu, korupcijas riskam pakļauto amatu noteikšanu un izvērtēšanu, Institūciju darbinieku apmācību korupcijas novēršanas jautājumos, kā arī pretkorupcijas pasākumu izstrādi un to izpildes kontroli veiks saskaņā ar Vadlīnijām, kas izstrādātas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.

Nemot vērā, ka pretkorupcijas pasākumu plāns, kas izstrādāts saskaņā ar Vadlīnijām, turpmāk atklās detalizētu korupcijas risku analīzi un izvērtējumu, kā arī ietvers konkrētus pasākumus korupcijas riska mazināšanai vai novēršanai, Institūcijā Iekšējos noteikumos noteikts, ka korupcijas riskam pakļauto amatu novērtējumam un pretkorupcijas pasākumu plānam (pretkorupcijas pasākumu plāna izpildei) tiek noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

Lai Institūcijas nodrošinātu kvalitatīvu pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādi un to kontroli saskaņā ar Vadlīnijām, iekšējais auditors organizēs mācības Institūciju atbildīgajiem darbiniekiem.

Ministru kabineta noteikumu 6.punkta 6.5.apakšpunktā noteikts, ka Sistēmas ietvaros Institūcijas vadītājs nodrošina darbinieku izglītošanu korupcijas novēršanas jautājumos.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu un Vadlīniju izpildi, tiks noteikts pasākumu kopums Realizācijas plānā, kas nodrošinās Institūciju darbinieku apmācību korupcijas novēršanas jomā, savukārt darbiniekiem, uzsākot darbu Institūcijās, minētās apmācības būs jānodrošina trīs mēnešu laikā pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas.

Ministru kabineta noteikumu 9.punktā noteikts, ka kapitālsabiedrības reizi gadā un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc gada pārskata apstiprināšanas publisko tīmekļvietnē informāciju par kapitālsabiedrības iepriekšējā gadā veiktajiem pasākumiem korupcijas riska novēršanai.

3.2. Nodrošināt lietderīgu un likumīgu rīcību ar Pašvaldības mantu.

Likuma "Par valsts un pašvaldības finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu"³ panta paredz pienākumu valsts vai pašvaldību iestādēm, valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valsts vai pašvaldību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%, un kapitālsabiedrībām, kurās vienas vai vairāku valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%, rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi.

Lai mazinātu korupcijas riskus Institūciju darbinieku rīcībai ar Pašvaldības mantu un finanšu resursiem, ir jānodrošina, ka Institūcijās ir noteikta materiālo vērtību un izlietoto finanšu līdzekļu uzskaites kārtība, kā arī veikta mantas un finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole.

Stratēģijas Realizācijas ietvaros iekšējais auditors turpinās veikt auditus Institūcijās, kā arī kontrolēs konstatēto trūkumu novēršanu.

3.3. Mazināt riskus Institūciju publiskajos iepirkumos.

Iepirkumu uzraudzības birojs (turpmāk – IUB) 11.07.2017. ir publicējis informāciju par būtiskākajām un biežāk konstatētajām neatbilstībām iepirkuma procedūru dokumentācijā un norisē, kas ir konstatētas, veicot iepirkumu pirmspārbaudes².

IUB sniegtajā informācijā norādīta problemātika uz iepirkuma procedūru dokumentācijā – jautājumos par:

- reģistrēšanos noteiktos Latvijas Republikas reģistros un par prasībām attiecībā uz ārvalsts speciālistu kvalifikāciju un izglītību apliecināšanu;
- iepirkuma procedūras dokumentācijas grozījumu uzskatišanu par precizējumiem;
- uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšanu;
- neatbilstošu nosacījumu noteikšanu attiecībā uz finanšu apgrozījuma apliecināšanas iespējām;
- pretendenta iepriekšējās pieredzes atbilstību konkrētiem Ministru kabineta noteikumiem vai konkrētiem standartiem;
- nepamatoti izvirzītām prasībām attiecībā uz pieredzi FIDIC līgumu ietvaros;
- pretendantu un kandidātu izslēgšanas nosacījumiem un to pārbaudes kārtību;
- neatbilstošu CPV kodu norādišanu;
- prasībām iesniegt sertifikātus, kas saskaņā ar tiesību aktiem nav obligāti;
- neatbilstošu iepirkuma līguma veida izvēli;
- neatbilstoši izvirzītiem nosacījumiem attiecībā uz pretendentam (tā speciālistam) nepieciešamo būvprakses vai arhitekta prakses sertifikāta izdevēja institūciju;
- nepietiekamiem/nekvalitatīviem kritērijiem saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanai;
- prasībām iesniegt notariāli apliecinātas kopijas utt.

Saskaņā ar KNAB vadlīnijām "Korupcijas un interešu konflikta risku samazināšanai publisko iepirkumu jomā", nepieciešams pilnveidot publisko iepirkumu plānošanas, organizēšanas, iepirkumu veikšanas un izpildes procesus.

Tādēļ nepieciešams pilnveidot atsevišķu Institūciju iekšējos tiesību aktus, lai tajos noteiktu kārtību, kādā tiek nodrošināta iepirkumu atbildības dalīšanu starp iepirkumu plānošanu un iepirkumu veikšanu, līgumu izpildi un apmaksu.

Pamatnostādnēs norādīts, ka ES līdzfinansēto projektu ietvaros organizētajos iepirkumos valsts un pašvaldību institūcijas mēdz pieļaut Publisko iepirkumu likuma pārkāpumus, kuru (vai

² https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Biezak_konstat_kludas-072017.pdf (aplūkots 05.11.2018).

kā) rezultātā tām tiek samazināts līdzfinansējuma apjoms (piemērojot finanšu korekciju līdz pat 100%) un faktiski tiek palielināts no attiecīgās institūcijas budžeta nepieciešamais finansējums, kas šādiem mērķiem tām nav paredzēts.

Lai mazinātu korupcijas riskus publisko iepirkumu jomā, nodrošinātu iepirkumu efektivitāti un tiesību aktu pareizu piemērošanu, nepieciešams turpināt Institūciju darbinieku, kuri piedalās publisko iepirkumu komisijās, apmācību.

Pamatnostādnēs norādīts, ka uz publiskajiem iepirkumiem, kuru paredzamā līgumcena ir zemāka par Publisko iepirkumu likumā noteikto, nav attiecināma likumdevēja noteiktā iespēja aizstāvēt savas tiesības tādā apmērā, kāds ir noteikts Publisko iepirkumu likumā regulētajās iepirkumu procedūrās. “Zemsliekšņa” iepirkumus neuzrauga IUB, tādēļ būtu jāvērtē, vai tiek ievēroti iepirkuma principi “zemsliekšņa” iepirkumos - piemēram, vismaz 3 pretendenti, atklātums (izsludināšanas noteikumi), vai mainās pasūtījuma izpildītāji.

Nemot vērā iepriekš minēto un, lai nodrošinātu vienveidīgu tiesību normu piemērošanu Pašvaldībā, tiek plānots izstrādāt vienotu “zemsliekšņa” iepirkumu veikšanas kārtību, kas kā atsevišķs pasākums tiks noteikts Realizācijas plānā.

Vienlaicīgi tiks turpināts darbs pie centralizētu iepirkumu veikšanas Pašvaldībā.

3.4. Pilnveidot cilvēkresursu vadību un samazināt amatpersonu interešu konflikta iespējamību

Cilvēkresursu vadība ir viena no korupcijas risika zonām, tādēļ ir svarīgi, lai Institūcijās būtu noteikti atsevišķi pretkorupcijas pasākumi cilvēkresursu politikas jomā, kas kalpotu par instrumentu korupcijas risku novēršanai.

Lai mazinātu korupcijas riskus cilvēkresursu vadībā, nepieciešams pilnveidot personāla atlases procedūras, kas vērstas uz atklātu un brīvu personāla konkurenci.

Institūcijām, lai mazinātu korupcijas riskus cilvēkresursu vadībā, jānodrošina informācijas publiskošana par vakantajiem amatiem, kā arī jānodrošina vienota un atklāta kandidātu atlases kārtība, nepieciešamības gadījumā pilnveidojot personāla atlases procedūras principus.

Pašvaldībā jānodrošina, lai visas personas, kuras saskaņā ar likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasībām ir atzīstamas par valsts amatpersonām, būtu likumā noteiktā termiņā atzītas par valsts amatpersonām un iekļautas valsts amatpersonu sarakstos.

KNAB 2015.-2017.gadā veikto Institūciju darbinieku pārbaužu rezultātā konstatēts, ka atsevišķos gadījumos valsts amatpersonas ir pārkāpušas likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbībā” noteiktos aizliegumus un pildot amata pienākumus ir atradušās interešu konflikta situācijā.

Amatpersonu interešu konflikta situāciju nepieļaušanas nolūkā nepieciešams pastāvīgi kontrolēt amatpersonu amatu savienošanu.

Ministru kabineta noteikumu 8.punkta 8.3.2. un 8.3.2.apakšpunktā noteikts, ka Sistēmas ietvaros Institūcijas vadītājs iekšējos normatīvajos aktos nosaka:

- kārtību, kādā institūcijas valsts amatpersonas paziņo par savu atrašanos interešu konflikta situācijā, kā arī kārtību, kādā interešu konflikta situācijā esošās valsts amatpersonas funkcijas nodod izpildei citai valsts amatpersonai;
- amatu savienošanas atļauju izsniegšanas kārtību, tai skaitā, nosakot šo atļauju pārskatīšanas kārtību, izvērtējot, vai nav mainījušies tiesiskie un faktiskie apstākļi, kuri pastāvēja atļaujas izsniegšanas brīdī, un vai valsts amatpersonas konkrētā amatu savienošana joprojām nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.

Ministru kabineta noteikumu 6.punkta 6.5.apakšpunktā noteikts, ka Sistēmas ietvaros Institūcijas vadītājs nodrošina darbinieku izglītošanu interešu konflikta novēršanas jautājumos.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu un Vadlīniju izpildi, Pašvaldībā tiks izdoti iekšējie tiesību akti (iekšējais tiesību akts), kā arī tiks veikts pasākumu kopums, kas nodrošinās Institūciju darbinieku apmācību interešu konflikta novēršanai, kas kā pasākumu kopums tiks noteikts Realizācijas plānā.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta noteikumu un Vadlīniju izpildi, tiks veikti grozījumi Iekšējos noteikumos, kā arī pasākumi, kas nodrošinās Institūciju darbinieku apmācību interešu konflikta novēršanas jomā. Darbiniekiem, uzsākot darbu Institūcijās, minētās apmācības būs jānodrošina trīs mēnešu laikā pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas.

Lai arī koruptīvos darījumos iesaistītās personas (gan darbinieki, gan klienti) nav ieinteresētas informācijas izplatīšanā, nereti tieši sabiedrība norāda uz korupcijas riskus palielinošiem trūkumiem Institūciju darbībā vai sniedz informāciju par konkrētiem korupcijas gadījumiem. Tāpēc nepieciešams izstrādāt vienotu kārtību Pašvaldībā, kā jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem (tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām), ietverot pasākumus, lai nodrošinātu ziņotāja anonimitāti un aizsardzību.

Ministru kabineta noteikumu 5.punkta 5.3.apakšpunktā noteikts, ka Institūcijas vadītājs izveido Sistēmu, kura tai skaitā nodrošina informācijas (datu) aizsardzību pret prettiesisku rīcību ar to, tajā skaitā pret neatļautu tās izpaušanu.

No 25.05.2018. ir jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes 27.04.2016. regula Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

Lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību izpildi un mazinātu riskus Pašvaldībā, Pašvaldībai ir jākoordinē P.Institūciju darbinieku apmācību personu datu aizsardzības jomā.

4. STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS UN UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA

Atbildīgā institūcija par Stratēģijas īstenošanu Pašvaldībā ir Komiteja. Stratēģijas izpildē tiks iesaistītas visas Institūcijas.

Stratēģija tiks ieviesta izpildot Realizācijas plānu 2019.-2022.gadam, kurā noteikti veicamie pasākumi, to izpildes termiņi, par pasākumu izpildi atbildīgās Institūcijas (vadītāji), kā arī sasniedzamo darbību rezultatīvie rādītāji.

5. STRATĒGIJAS SASAISTE AR TIESĪBU AKTIEM UN ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Tiesību akti, vadlīnijas

1. Likums “Par pašvaldībām”.
2. Informācijas atklātības likums.
3. Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.
4. Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums.
5. Publisko iepirkumu likums.
6. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums.
7. Likums “Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju”.
8. Likums “Par Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvenciju”.
9. Ministru kabineta 17.10.2017. noteikumi Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”.

10. Ministru kabineta 16.07.2015. rīkojums Nr.393 “Par korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēm 2015.-2020.gadam” (pamatnostādnes grozītas ar Ministru kabineta 03.02.2016. rīkojumu Nr.110; Ministru kabineta 18.08.2016. rīkojumu Nr.459).
11. Ķekavas novada domes 21.02.2016. saistošie noteikumi Nr. 9/2016 “Ķekavas novada pašvaldības nolikums”.
12. Ķekavas novada domes 26.07.2018. iekšējie noteikumi “Korupcijas novēršanas sistēmas organizācijas un kontroles veikšanas kārtība Ķekavas novada pašvaldībā”.
13. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 31.01.2018. vadlīnijas “Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”.
14. Iepirkuma uzraudzības biroja vadlīnijas (skaidrojumi) “Par būtiskākajām un biežāk konstatētajām neatbilstībām iepirkuma procedūru dokumentācijā un norisē”.

Plānošanas dokumenti

1. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam (Saeima 20.12.2012.).
2. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Saeima 10.06.2010.).
3. Nacionālas drošības koncepcija (Saeima 26.11.2015.).
4. Stratēģija ES 2020 (ES Padome 17.07.2010.).

Saskaņots Finanšu komitejas sēdē 2018.gada 6.decembrī (protokols Nr.21 .18.§)

V.Belova,
viktorija.belova@kekava.lv
A.Evardsons
aigars.ev@inbox.lv